

که من بقیه دارم ابد آقای مصمص السلطنه اطلاع نداشته اند چون بنده میدیدم آقای مصمص السلطنه بقدری مستاصل بودند که متصل دست بدست میزدند بقدری افسرده بودند که حدی بر آن متصور نبودم میگفتند این مسئله يك توهین بزرگی بود بر تمام ایرانیها خصوصاً بقتیاریها چون این مسئله در خاک بختیاری اتفاق افتاده بنده عرض کردم خیلی از این اتفاقات در دنیا می آید شما همان مصمص السلطنه هستید و همان برادر های ما هم در ایل هستند هر کس این کار را کرده میزینم میندیم میکشیم جای اینهمه تاسف نیست ما میتوانیم اتانی کنیم و خائنین را مجازات میکنیم و میفهمانیم هر کس این خیانت را کرده این است مجازات او چنانچه بکرات هم مجازات داده ایم اکنون هم عرض میکنم که بختیاری نوکر فدا کار دولت و ملت ایران است بنده نمیخواهم تاریخ عرض کنم و خاطر معتمد آقایان را رنج بدارم و همه بغوی میدانند ممکن است دولت با آقای مصمص السلطنه امر فرمایند ایشان خودشان تشریف می برند یا میخواهند بنده را بفرستند هر طور میل دولت و مجلس باشد بنده در این مجلس شورای ملی میدهم که ایل بختیاری وفایم آقای مصمص السلطنه جانا و مالا حاضرند مرتکب این شرارت را ولو اینکه بختیاری هم باشد سخت مکافات بدهیم تا انشاء الله دیگر کسی نتواند بدولت متبوعه خودش شهادت کند

رئیس - راپورت کمیسیون بوده راجع بلژیکی ها مطرح است . راجع بلژیکی ها که نسبت بسابقه پریروز این جا بمیان آمد اگر اظهاراتی است بشود بعد داخل در موضوع خود راپورت بشویم . آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - چون مجلس مذاکرات را راجع این موضوع کافی دانست بنده حق ندارم در اصل موضوع داخل شوم ولی پریروز عرض کردم نظر باین که بنده از مواد کتترات اطلاعی ندارم نمی دانم باید موافقت کنم یا مخالفت زیرا ممکن است بعضی مواد کتترات بلژیکی ها طوری نوشته شده باشد که بسلیقه من خوب نباشد . آقای رئیس فرمودند خوب است پیشنهاد کنید بنده هم پیشنهاد کردم مواد کتترات طبع و توزیع شود تا ما اطلاعات کافی در این موضوع را بدیم پیشنهاد بنده همین قدر بود که مواد کتترات طبع و توزیع شود و پس از آنکه آقایان نمایندگان مطالعه کردند در اصل ماده واحده اخذ رای شود آقای رئیس الوزراه فرمودند و کلا از حدود خود تجاوز میکنند بعد در ضمن فرمایشاتشان در جواب آقای کازرونی يك جمله دیگری فرمودند که (يك نفر ازو کلا چنین چیزی) (گفته شد)

حائری زاده - در جراند که این طور نوشته شده است (بعضی از نمایندگان اشتباه شده است)

حائری زاده - قوه حافظه من کم است ولی چون در روزنامه نوشته شده بود بنده لازم دانستم این مسئله را اظهار کنم که و کلا حق دارند در تمام امورات ملکیتی جزئی و کلی از وزراء سؤال و استیضاح بکنند . وقتی این حق را داشته باشند نمی توان آنها را از این حق محروم کرد آقای رئیس الوزراه میفرمایند بدون این که مواد کتترات را مطالعه کرده باشد تفهیمه و نتیجه فقط برای این که اکثریت مجلس بهیئت دولت اعتماد دارد باید رای بدهند و يك مذاکراتی هم راجع بقانون اساسی فرمودند و فرمودند که مخالف با قانون اساسی است بنده هر چه قانون اساسی را مطالعه کردم همچو چیزی ندیدم و بلکه چندین اصل از اصول قانون اساسی برخلاف فرمایش ایشان بود مخصوصاً اصل ۲۷ واصل ۲۹ واصل ۴۲ از قانون اساسی واصل ۳۳ واصل ۶۰ واصل ۶۱ و اصل ۶۵ از متمم قانون اساسی که تقریباً حدود و حقوق مجلس و روابط مجلس و دولت را معلوم می کند مفهوم این اصول این است که دولت مجری انکسار اکثریت مجلس است این چیز تازه نیست . و کلا باید در تمام مسائل با کمال دقت عقاید

خودشان را اظهار کنند وظیفه آنها نظارت است و لازمه نظارت هم اطلاع پیدا کردن از جزئیات امر است تا بتوانند وظیفه خودشان عمل کنند . بنده در این موضوع دیگر عرضی ندارم ولی تصور می کنم شاید آقای رئیس الوزراه در ضمن فرمایشاتشان خواستند حق را از مجلس سلب نمایند بنابراین عرض می کنم ایشان هیچ حقی را ندارند وکیل برای این انتخاب شده است که از جزئیات امر اطلاع پیدا کند و تا کلا از جزئیات اطلاع نداشته باشند نمی تواند از حقوق موکلین خود دفاع کنند

رئیس - حقی که برای مجلس باشد هیچ کس نمی تواند آن حق را از مجلس سلب کند مگر قانون اساسی معمول مجلس در اوایل این بود که مواد کتترات بمجلس می آمد و ماده باده رای گرفته میشدولی بعد گفته شد برای این که اتلاف وقت نشود و مجلس داخل در جزئیات نشود بهتر این است فقط راجع به تابعیت یعنی مستخدمین و حق کمیسیون محترم بودجه حذف شود فقط برای پنج نفر فوق رای گرفته شود

رئیس - پیشنهادی هم از طرف آقای مساوات رسیده است (بعضی ذیل قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی بنده پیشنهاد می کنم که از ۱۰ نفر مستخدم بلژیکی گمرک سوای دومی و پنجمی و ششمی و هفتمی و دهمی نفر دیگر از لایحه و خبر کمیسیون محترم بودجه حذف شود و حق کمیسیون محترم بودجه حذف شود فقط برای پنج نفر فوق رای گرفته شود

رئیس - پیشنهادی هم از طرف آقای مساوات رسیده است (بعضی ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم که کتترات راجع با مستخدمین خارجی بمجلس بیاید تا نمایندگان بتواند آنها مستحضر شود .

رئیس - آقای مساوات (اجازه)

مساوات - توضیح لازم ندارد . رای می دهند اگر قابل توجه شد باید بکمیسیون برود

مخیر - راجع بسابقه است باید به تکلیفش معلوم شود

رئیس - بلی این يك چیزی است که بعد باید مطرح شود یا الفعل آقای شیخ الاسلام باید توضیح بفرماید .

شیخ الاسلام - در چند ماه قبل آقای زنجانی پیشنهاد کردند که صورت مستخدمین خارجی که در دولت ایران مشغول خدمت هستند باید بکارند و مواجب می گیرند به مجلس آورده شود مدت ها طول کشید اما اینکه يك وقت يك دوسیه صحیحی به مجلس آوردند . بنده يك قدری در آن دوسیه مطالعات کردم و يك سوادى از آنها برداشتم این دو ورق سوادى است که راجع بمستخدمین گمرک در آن دوسیه بود و بنده استنساخ کردم در بالای يك ورقه می نویسم مستخدمین خارجی اداره گمرکات که با کتترات استخدام شده اند و بویست و دو نفر هستند نیست نفر بلژیکی یک نفر فرانسوی یک نفر یونانی و مواجب آنها هم در سال هشتاد و دو هزار و سیصد تومان میشود .

رئیس - در بالای يك ورقه دیگر نوشته شده است صورت مستخدمین خارجی ادارات گمرکات که بدون کتترات استخدام شده اند

بویست و شش نفر هستند و مواجب سالیانه آنها هم فده هزار و هشتصد و هشتاد و هفت تومان دوفران میشود حالا در این لایحه دولت راپورت کمیسیون اسم یازده نفر برده شده . معلوم نیست که آیا باقی این حضرات مرخص شده اند و همین یازده نفر است که کتترات یازده نفر مستخدمین بلژیکی ادارات گمرکات مفسله الاسلامی ذیل را برای ملز ۳ سال و درازاء مبالغ حقوق مشروحه در مقابل اسامی آنها تجدید نماید

رئیس - پیشنهادی از طرف آقای شیخ الاسلام اصفهانی رسیده قرائت می شود (بعضی ذیل قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی بنده پیشنهاد می کنم که از ۱۰ نفر مستخدم بلژیکی گمرک سوای دومی و پنجمی و ششمی و هفتمی و دهمی نفر دیگر از لایحه و خبر کمیسیون محترم بودجه حذف شود فقط برای پنج نفر فوق رای گرفته شود

رئیس - پیشنهادی هم از طرف آقای مساوات رسیده است (بعضی ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم که کتترات راجع با مستخدمین خارجی بمجلس بیاید تا نمایندگان بتواند آنها مستحضر شود .

رئیس - آقای مساوات (اجازه)

مساوات - توضیح لازم ندارد . رای می دهند اگر قابل توجه شد باید بکمیسیون برود

مخیر - راجع بسابقه است باید به تکلیفش معلوم شود

رئیس - بلی این يك چیزی است که بعد باید مطرح شود یا الفعل آقای شیخ الاسلام باید توضیح بفرماید .

شیخ الاسلام - در چند ماه قبل آقای زنجانی پیشنهاد کردند که صورت مستخدمین خارجی که در دولت ایران مشغول خدمت هستند باید بکارند و مواجب می گیرند به مجلس آورده شود مدت ها طول کشید اما اینکه يك وقت يك دوسیه صحیحی به مجلس آوردند . بنده يك قدری در آن دوسیه مطالعات کردم و يك سوادى از آنها برداشتم این دو ورق سوادى است که راجع بمستخدمین گمرک در آن دوسیه بود و بنده استنساخ کردم در بالای يك ورقه می نویسم مستخدمین خارجی اداره گمرکات که با کتترات استخدام شده اند و بویست و دو نفر هستند نیست نفر بلژیکی یک نفر فرانسوی یک نفر یونانی و مواجب آنها هم در سال هشتاد و دو هزار و سیصد تومان میشود .

استدلال آقایانیکه می فرمایند ما برای تنظیم ادارات خودمان محتاج با مستخدم خارجی ها هستیم همان آقایان میفرمایند که ادارات بزرگ مملکت يك نفر معلم می خواهد که آن اداره را بطور کامل مرتب کند و بهیچوجه نمی فرمایند که ما باید مفتش اول و دوم و سوم را هم از خارج بیآوریم . این مطلب مسلم است که اداره گمرک از ادارات بزرگ مملکت است و نظر آقایان موافقین این است که اگر در ادارات مهم گمرک يك نفر معلم باشد یا مدیر باشد و سایرین را مرخص نموده باشند بخصوص این اشخاص متفرقه ازدول مختلفه که بدون کتترات مستخدم بوده اند این هیجده هزار تومان را میشود در سال بيك عده از ایرانیها داد و همه را صاحبان کرد این است که بنده خواستم بفهمم که آیا بعد کتترات این حضرات به مجلس خواهد آمد یا خیر؟ اما پیشنهادی بنده تقدیم کرده ام جهت منفی دارد جهت مثبت ندارد این که عرض کردم سوای دومی و پنجمی و ششمی و هفتمی و دهمی سایرین مرخص شوند مراد این نیست که این پنج نفر استخدام شوند هرگز بنده يك چنین عرضی نخواهم کرد زور هرگز نمی خواهم شد يك قران از پول ایران با وضعیات امروزه ما بخارجی ها داده شود که برای اداره کردن استخدام میشوند . بنده همان عقیده سابق خود را تعقیب میکنم و بازمی گویم خود ایرانی ها کلا می توانند ادارات ما را اداره کنند . حالا اگر يك وقت يك کارفتی باشد که از عهده بر نیایند ربطی بمطلب ندارد ولی توانائی ایرانی ها در اداره کردن دو شرط دارد و دومه آنکه اگر هیئت دولت یا میت مجلس شورای ملی این دو شرط را اجرا نمایند این کار در کمال آسانی خواهد شد بطوریکه شاید تمام ماها حیران بمانیم که ای وای وای تکلیف این بود و راه این بود و ما نمی دانستیم یکی . از آن شرایط این است که ما کار برای بیکارها نداریم کتیم تا ایشا بیکارها وزارت خانه ها کم بشود شرط دیگر ایجاد بیم و امید در قلوب مستخدمین است . هیچ لازم نیست که ماصد نفر یا نصد نفر را برسانیم یا امیدوار کنیم خیر اگر پنج نفر از خائنین و بد سابقه ها را مجازات بکنند دیگر با اصطلاح موازات مستخدمین میشود تمام ادارات صحیح و منظم خواهد شد .

اما اینکه عرضی کردم سوای این پنج نفر بقیه مرخص شوند در قانون استدلال و قانون معارزه اگر شخصی حرف طرف مقابل را قبول کند و استدلال خودش را بنا قبول کردن فلسفه طرف مسجل کند این بهترین استدلال است و دیگر بالاتر از این استدلال نداریم که يك نفر استدلال و فلسفه خودش را قبول کند و همان را برای مطلب خود

به گمرک ندارد و بنده اسامی آنها را در اینجا یادداشت کرده ام

مستشار السلطنه - اسامی را بخوانید

شیخ الاسلام - اسامی را نمیتوانم بخوانم لکن همین قدر عرض میکنم یکی نهمی است یکی دهمی است و یکی هم یازدهمی یکی هم سیزدهمی است و دیگری یازدهمی است بعضی از اینها سالها است بیکارند و مواجب می گیرند بعضی شان هم برای اینکه کاری ندارند بکارهای دیگر گمارده شده اند امیدوارم رایضی که کردم در خدمت آقایان مقبول شود زیرا نظریه خودشان را هم تأمین می کند و خواهد کرد و خواهشمندم همین قدر احتکاف بفرمائید

باینکه بیخ نفر از این اشخاص را هر کدامشان را صلاح می دانند برای این مراکز مهمه انتخاب کنند و بقیه را مرخص نموده کارهایشان باینها بدهند این پنج نفر را که بنده یادداشت کرده ام تحقیق کرده ام مردمان امین صدیقی می باشند ولی در حال بسته بنظر آقایان است

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - قسمت های اولی را که آقای شیخ الاسلام فرمودند چون راجع به پیشنهاد نبود بنده عرضی ندارم و همین قسمت اخیری را که راجع به پیشنهاد است جواب عرض میکنم نظر کمیسیون و نظر خود بنده این است که عده مستخدمین خارجی برای گمرک به همین یازده نفر محدود شود آنها برای نقاط مهمه مملکت و بنده در نظر ندارم دولت هم بخواهد کتترات سایرین را تجدید کند و بنده هم با کتترات های دیگر موافقت ندارم و تصور هم نمیکنم که دولت هم عده دیگری را لازم داشته کتتراتش تمام نشده و گویا در صدند کتترات او را هم به مجلس بیآورند و مطابق تحقیقاتی که کرده ام يك آدم لایق و کار آمد است و وجودش برای اداره کردن گمرک نافع است شاید بنده با کتترات او هم موافقت نکنم و کمیسیون موافقت نماید اگر چه بنده با عقیده کمیسیون کاری ندارم و البته بعد معلوم خواهد شد اما این اشخاصیکه می فرمایند بی کارند مطابق توضیحاتیکه هیئت دولت در کمیسیون داده اند بیکار نیستند فقط يك نفر هست که فعلا در ضرابخانه است ولی چون وجود او در گمرک انفع است برای گمرک استخدام می شود و تکلیف ضرابخانه بعد معین خواهد شد و اما این اشخاصیکه آقا دارند که يك نفر از آنها شوخ است یا شوم است که بنده تفهیم مقصودشان شوخ بود یا شوم این ها اطلاعات شخصی است و بنده تعقیب در این باب نکرده ام و البته ایشان آزادند هر

تحقیق که می خواهند بفرمایند و البته مطابق تحقیقات خودشان رای می دهند لکن بنده مطابق توضیحاتی که وزیر مالیه در کمیسیون بودجه داد وجود این اشخاص را برای گمرک لازم می دانم آقایان تصدیق می فرمائید که امروز یکی از ادارات مرتب و منظم ایران اداره گمرک هست راست است شاید اشخاص بصیری از ایران ها هستند که بتوانند اداره گمرک را اداره کنند ولی از وجود آنها هم دولت استفاده می کند و چنانچه خودشان فرمودند این اشخاص فعلا هم مشغول کارند ولی در هر حال یا وجود آنها ممکن است دولت محتاج به يك عده مستخدمین بصیر خارجی هم باشد زیرا هر دو دسته با هم خدمت می کنند و بنده عقیده دارم با این نظمی که اداره گمرک دارد و آقایان موافقت کنند که این کتترات همین امشب از مجلس بگذرد تا اشخاصی را که استخدام می کنیم باینکه آبرومندی آنها را بکار واداریم و آنها هم از موافقتی ما دلگرم و امیدوار باشند بنده عرض کردم کلیته نسبت با استخدام خائنین اعم از ایرانی و اروپائی مخالفم و دولت باید آنها را تعقیب و مجازات کند ولی اشخاصی که خدمت می کنند باید قدر خدمات آنها را دانست تا اسباب دلگرمی برای سایر مستخدمین فراهم بشود شاید در اینجا بعضی عقیدشان بر این باشد که ما بسا استخدام نوع بلژیکی مخالفیم بنده این عقیده را ندارم و تصور نمی کنم اکثریت مجلس شورای ملی هم این نظر را داشته باشد و همچنین البته آقایان تصدیق می فرمایند يك عده اروپائی که بایران آمده اند اصافاً خدمت هم کرده اند ولی گاهی اگر يك مسامحه ای شده است تصعیر از دولت بوده . دولت باید مستخدمی را که برای خدمت استخدام می کند بکار وادارد و از او کار بخواهد و در صورتیکه يك خلافتی از او مشاهده کرد او را تعقیب و مجازات کند البته وقتی دولت مسامحه می کند (دولتهای گذشته را عرض میکنم و مستخدمی را که خیانت می کند مجازات نمی کند اگر مستخدم برخلاف خودش را تکرار کند تصعیر از دولت است که او را تعقیب نکرده زیرا طبیعت انسان مایل بخودسری است تا قانون و مجازات در مقابل انسان نباشد خیلی انسان مز کائی باید باشد که خلاف قانون نکند و خودش نباشد از اینجهت باید تصدیق کنیم اروپائی هائی که در اینجا بطور صداقت خدمت کرده اند بهترین اشخاص هستند زیرا مؤاخذه و مجازاتی کدر کار نبوده و با این حال از روی وجدان به صحت عمل خدمت کرده اند . چقدر انسان باید با اخلاق باشد که با این رویه بوظیفه خودش

عمل کند و حقیقتاً بعضی اشخاص که در اینجا آمده اند همین طور بوده اند و بعضی ها هم اگر کار نکرده اند برای این بوده که کار نخواستند اند بعضی را هم تصدیق می کنم که خیلی خودسر بوده اند و دزدی و بد اخلاقی کرده اند آنها را هم باید دولت تعقیب و مجازات کند تا اسباب ترس دیگران باشد این است که بنده عقیده دارم اداره گمرک امروز محتاج به یک عده اشخاص اروپائی است و تصدیق هم میکنم که اشخاص لایقی هم در ایرانها هست ولی برای اداره کردن گمرک کافی نیست یک ملاحظاتی دیگر هم هست که باید حتماً اروپائی در اداره گمرک ما باشد و همین قدر مرض می کنم باینکه اینها یک اشخاصی هستند که در این اداره سابقه اطلاع دارند و سالها خدمت کرده اند و دولت هم تصدیق می کند خدمات آنها انصافاً خوب بوده باید با امیدواری آنها را استخدام کرد و پیش از این در اطراف آنها صحبت نکرد و عقیده بنده این است که باید مذاکرات را خاتمه داد و زودتر کتبرات آنها را از مجلس گذراند

رئیس - آقای دست غیب هم که جزو کمیسیون نیستند

دست غیب - خیر پیشنهادی کرده ام

رئیس - باید رأی بگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای شیخ الاسلام اسفهان آقاییانکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام بفرمایند (چند نفری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . پیشنهاد هم از طرف آقای دست غیب رسیده (بترتیب ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم کتبرات برای یک نفر الی دو نفر بلژیکی بس است این هم لازم نیست

رئیس - مسترد می فرمایید یا رأی بگیریم

مخبر - بعد از رد شدن پیشنهاد آقای شیخ الاسلام این پیشنهاد دیگر مورد ندارد . امین الشریعه پنج تا که رد شد دو تا هم رد می شود

رئیس - آقای دست غیب (اجازه)

حاج سید محمد باقر دست غیب - باید به بینم

بنازاکت ادا کرد یک ملتی که عده کافی برای مدیری و ریاست ادارات خود ندارد مستخدم از خارج جلب میکند یک علت دیگر هم که در ایران علاوه می شود چنانچه در خصوص مستشار آمریکائی بعضی از آقایان ذکر کردند راجع به نخواندن توصیه و کاغذها بود اگر این دو علت رفع بشود ما دیگر محتاج با آوردن مستشار نیستیم یعنی اگر خودمان توانستیم از عهده اداره کردن بر آیم دیگر نیاز زده نفر مستشار لازم نیست دو نفر یا ۳ نفر بس است وقتی ما یک مدیر (که نمی دانم اصطلاح فارسی آن چیست) خیلی با اخلاق و کج خلق که کاغذ و توصیه را نخواند داشتیم این علت رفع می شود و دیگر مستخدم خارجی نمی خواهیم بنده عرض میکنم از این نمره اشخاص او کم است داریم که وقتی فلان عالم یا فلان وزیر فلان امیر توصیه میکند که فلان را بکشیم می گوید من کاغذ شماره نمی توانم بخوانم و با من حق نداری حرف بزنی با وزیر متبوع من صحبت کن اگر این طور شد دیگر مستشار و مستخدم برای چه می خواهیم؟ بلی مایک عده لازم داریم که اصل تشکیلات را بنا بدهند ولی چهارده یا نوزده نفر لازم نیست دو نفر کافی است علاوه بر این باید دید ملت ایران تا کی مستشار و مستخدم می خواهد تا خدا بی خدائی میکند و در ایران آدم هست باز مستشار می خواهند آلا بیست سال است

حاج شیخ اسدالله - مستشار نیست مستخدم است

دست غیب - بنده با هر دو مخالف عرض میکنم بیست سال است مستخدم بلژیکی در اداره گمرک بوده در این بیست سال ما چه استفاده از این خدمت مستخدمین بلژیکی کرده ایم حالا اداره گمرک مرتب و منظم کرده اند بنده تشکر میکنم ولی آیا باید چند نفر ایرانی را هم تربیت کرده باشند و یاد داده باشند یا خیر؟ آخر تا کی هر دو سال چهار سال باید مستخدم عوض کنیم . این کار روزگار آخرش کبست و ایرانی کی باید سر خدمت بیاید؟ علاوه بر این ها از آقایان سؤال میکنم این عده بلژیکی که آلا بیست سال است در گمرک هستند آقایان اینها را هم معلم حساب میکنند هم مستخدم آید از این بیست سال چند نفر ایرانی را تربیت کرده اند؟ آیا ۳ نفر ایرانی تربیت نکرده اند که متصل آقایان در ضمن فرمایشاتشان می فرمایند ما مستخدم خارجی لازم داریم؟ در این مدت اگر کسی را تربیت کرده بودند باید از عده که باید استخدام شود و کسر شود ولی حالا بعد از بیست سال تازه آقای حاج شیخ اسدالله مجلاتی می فرمایند یک نفر در ضرابخانه بود چون می بینند در گمرک تخصص بیشتر است او را از ضرابخانه بگمرک آورده اند این خیلی فریب است تازه بعد از بیست سال عوض این

که از عده بکاهند اضافه میکنند بطور کلی آقای حاج شیخ اسدالله مجلاتی خوب فرمایشی فرمودند فرمودند مقصود باید مجازات و خادم باید تشویق شوند بلی این برای کلیات فرمایش صحیحی است بنده هم تصدیق میکنم و علت اینکه ایران باین حال افتاده است برای این است که مقصود مجازات نشده است اگر ده نفر مقصود در میدان مجازات می شد دیگر هیچ حاکمی ظلم نمی کرد هیچ مدیر اداره رشوه نمی گرفت و رشوه و ظلم از بین می رفت بلی مقصود باید مجازات شود ولی این مطلب مربوط باین نیست که یا نوزده نفر بلژیکی استخدام کنیم علاوه بر این بنده تصدیق می کنم که مستخدم با مستشار هم باید بیاید اما در مواد کتبرات آنها هیچ یک ماده دارد که بعد از ۳ سال چهار سال یک نفر ایرانی را تربیت کند (بعضی از نمایندگان بلی دارد)

دست غیب - خوب فهمیدم ولی باز بعد از ده سال دیگر این پیش گوئی های بنده معلوم می شود و خواهید دید که یک نفر ایرانی را تربیت نکرده اند و باز مجدداً کتبرات آنها تجدید می شود از اینها صرف نظر می کنم بنده نمی گویم استغفرالله بلژیکی ها تمامشان بدهستند ولی ممکن است بگوئیم بعضیهاشان بوظائف خود عمل نکرده اند .

رئیس - برای آقای دست غیب تذکر می دهم که موافق ماده ۶۳ توضیح را باختصار بدهند

حاج سید محمد باقر دست غیب - سه کلمه دیگر بیشتر عرض نمی کنم در کلمه چهارم مطلب را تمام میکنم زیرا بفرموده مقام ریاست باید مختصر گفت و آقایان هم این جمله های بنده بایشان ناگوار است جمله اول این است که بلژیکی هم خوب دارد و هم بدو بنده آنطور که اطلاع خارجی دارم این است که این آقایان بلژیکی ها توصیه ایرانی ها را نمی خوانند ولی توصیه خارجه را خوب می دانند همه شاه عرض نمی کنم بلکه بعضی از آنها را می گویم جمله دوم این است که آقایان باید ایرانی ها را تشویق بکنند و آنها را بکار وادارند نه این که از عده آنها بکاهند و خارجی ها را در سر کار آورند

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله عضو کمیسیون هستند بفرمایید

حاج شیخ اسدالله - آقایان می فرمایند جواب فرمایشات آقای دست غیب رانده و حقیقتاً بعضی از فرمایشاتشان جواب ندارد زیرا منحصراً بخودشان است بالاخره توضیحاتی دارند که فقط اطلاعی بود که ایشان تحصیل کرده بودند بنا بر این این اطلاع را ندارند و ایشان هم دلیل قاطعی برای فرمایشات خودشان نیاورند فرمودند من خصوصاً این طور فهمیده ام که بلژیکی

ها توصیه ایرانی را قبول نمی کنند و توصیه خارجی ها را قبول می کنند بنده عرض میکنم آقای دست غیب شیرازی اشتباه فرمودند و همچو چیزی نیست این یک نسبتی است که بنده مستخدمین بلژیکی می دهند و صلاح نیست چنین نسبتی بدهند اگر هر آینه چنین مطالبی واقفیت داشته باشد چرا دولت کتبرات چنین اشخاصی را به مجلس می آوردند

دست غیب - ایراد بدو است **حاج شیخ اسدالله -** باید استیضاح کنید این است که عرض می کنم در این مورد آقای دست غیب شیرازی اشتباه فرموده اند

رئیس - رأی می گیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای دست غیب آقایانی که این پیشنهاد را قابل توجه می دانند قیام بفرمایند (فقط دو نفر قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشده باید رأی بگیریم بماده واحده کمیسیون بودجه ولی قبلاً آقای سلیمان میرزا خواسته اند راجع به عبارتی که در جلسه گذشته فرموده اند توضیحاتی بدهند

محقق العلماء - رأی بچه طریق گرفته می شود

رئیس - با ورقه رأی گرفته می شود

سلیمان میرزا - در جلسه قبل در حین مذاکرات عرض کردم مواد کتبرات را بکمیسیون خارجه آورده اند و بنده دیده ام و باین مواد کتراتی که نوشته شده است موافقم ولی آقایان هم قطاران محترم و همچنین در خارج گویا اینطور استیضا فرموده اند که بنده با کتبرات و استخدام بلژیکی ها در اداره گمرک موافقم در صورتی که با آن موافق نیستم چنانچه آن روز هم گفتم اگر بخواهند ممکن است یک قانونی برای استخدام غیر ایرانی بنویسند و یک شرایطی برای آن نوشته شود و حالا هم در این موضوع بنده موافق نیستم و در موقع رأی هم امتناع خواهم کرد زیرا این کتبرات با اختیارات و کتبره سیوس مزاحمت پیدا خواهد کرد

رئیس - رأی می گیریم بماده واحده آقایانی که ماده واحده را تصویب می کنند ورقه سفید والا ورقه کبود خواهد داد اخذ و استخراج آراء بعمل آمد نتیجه بترتیب ذیل حاصل شد (

ماده حضار (۲۳) ورقه سفید علامت قبول (۲۵) ورقه کبود علامت رد (۵) امتناع (۲۳)

رئیس - بلا تکلیف ماند چند دقیقه تعطیل می شود جلسه یکساعت و نیم از شب گذشته برای تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نگردید

موتن الملك